

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Petra Pospíšila ve věci

žalobce: **Stora Enso Wood Products Ždírec s.r.o.**, IČO 25264605
sídlem Nádražní 66, 582 63 Ždírec nad Doubravou
zastoupený advokátem JUDr. Radkem Nápravníkem
sídlem Na Harfě 7, 190 00 Praha

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2017, č. j. 38519/17/5100-41454-711974,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Výše označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj (dále jen „finanční úřad“ či „správce daně“) ze

dne 19. 4. 2017, č. j. 1891435/17/3003-60562-711536, kterým bylo podle § 107 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) rozhodnuto o nároku žalobce na náhradu nákladů řízení uplatněného zástupcem žadatele dle žádosti doručené správci daně dne 5. 4. 2017, a to tak, že správce daně žalobci uplatněný nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 5 249 Kč nepřiznal.

2. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že správce daně postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žalobci nárok na náhradu řízení nepřiznal. Žalobce byl vyzván k poskytnutí údajů a doložení listin dle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu ve spojení s § 93 odst. 4 daňového řádu jako osoba poskytující plnění, které je předmětem daně. Z procesního hlediska se tedy nacházel v postavení třetí osoby dle § 22 daňového řádu. Žalovaný uvedl, že správce daně v rozhodnutí odkázal na právní úpravu § 57 a § 58 daňového řádu a rovněž na § 93 odst. 4 daňového řádu. Ustanovením § 107 odst. 2 daňového řádu se nezabýval, neboť toto ustanovení na daný případ nelze aplikovat. Žalovaný nerozporuje závěry vyplývající z citace komentáře k daňovému řádu, za stěžejní však považuje tu skutečnost, že žalobce byl vyzván k poskytnutí údajů a doložení listin jako osoba poskytující plnění, jež je předmětem daně, přičemž v souladu s § 58 odst. 1 daňového řádu jsou orgány veřejné moci a osoby uvedené v § 57 daňového řádu povinny poskytnout požadované informace bezúplatně. Rovněž dle § 93 odst. 4 daňového řádu jsou orgány veřejné moci a osoby, které mají listiny a další věci nezbytné pro správu daní, které mohou být důkazním prostředkem při správě daní, povinny za podmínek § 58 daňového řádu listiny doložit a jiné věci vydat nebo zapůjčit k ohledání. Právní úprava v § 58 odst. 1 je tedy speciální vůči obecné právní úpravě nároku na náhradu řízení obsažené v § 107 odst. 2 daňového řádu. Ustanovení § 107 odst. 2 daňového řádu tedy nelze na daný případ aplikovat. Znění § 58 odst. 1 daňového řádu vylučuje, aby žalobci jako osobě dle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu ve spojení s § 93 odst. 4 daňového řádu byla přiznána jakákoliv kompenzace za poskytnutou součinnost. Žalovaný dospěl rovněž k závěru, že v daném případě byly splněny podmínky pro vydání výzvy. Správce daně si nemohl požadované informace obstarat z úřední evidence, kterou sám vede, ani od jiného orgánu veřejné moci, což je zřejmé z charakteru požadovaných údajů a listin. Údaje a listiny týkající se obchodní spolupráce žalobce se společností EURO PELLETS s.r.o. se nachází pouze v dispozici žalobce, správce daně si proto nemohl tyto údaje a listiny opatřit jinak. Správce daně rovněž požadoval poskytnutí údajů a doložení listin pouze v rozsahu nezbytném pro správu daní. Správci daně bylo z úřední činnosti známo, že mezi žalobcem a společností EURO PELLETS s.r.o. probíhala v roce 2013 obchodní spolupráce, správce daně proto vydal výzvu za účelem ověření tvrzení společnosti EURO PELLETS s.r.o. v probíhajícím daňovém řízení, přičemž ve výzvě řádně konkretizoval, jaké údaje požaduje sdělit a jaké listiny doložit.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

3. Ve včas podané žalobě žalobce navrhl soudu, aby rozhodnutí žalovaného zrušil a aby žalovanému uložil povinnost nahradit žalobci náklady řízení.
4. Žalobce má za to, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť se opírá o nesprávnou aplikaci příslušných ustanovení daňového řádu. Žalovaný se podle jeho názoru rovněž nedostatečně vypořádal s odvolacími námitkami žalobce.
5. Podle názoru žalobce žalovaný v daném případě nesprávně aplikoval § 57 a § 58 daňového řádu. Žalobce byl v postavení třetí osoby, tedy subjektů, které u sebe mají doklady či

kteře mají informace a znalosti relevantní pro daňové řízení. Na rozdíl od žalovaného žalobce zastává názor, že na daný případ je nutné aplikovat § 107 odst. 2 daňového řádu, podle něhož má třetí osoba, jež se na výzvu správce daně zúčastnila řízení, nebo poskytla součinnost v rámci vyhledávací činnosti správce daně, nárok na náhradu účelně vynaložených hotových výdajů a ušlého výdělku. Žalobce poukázal na komentář k daňovému řádu, podle něhož „[s]právce daně hrađí i náklady vzniklé při vyhledávací činnosti. V praxi se může jednat o celou řadu různých nákladů. [...] Podobně, je-li prováděno místní šetření nebo daňová kontrola, je sice povinností daňového subjektu a dalších osob poskytnout správci daně všechny přiměřené prostředky a potřebnou součinnost, ale to neznamena, že ponese náklady s tím spojené, zejména vyžaduje-li správce daně pořízení kopií rozsáhlých dokumentů, zapůjčení dokladů a jiných věcí nebo odebrání vzorků apod. I zde by měl nést náklady správce daně.“

6. Pro doplnění žalobce uvedl, že se nejedná o jediný případ rozsáhlých požadavků správce daně, když žalovaný dne 5. 9. 2017 vydal další rozhodnutí, kterým zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Specializovaného úřadu o nároku na náhradu řízení, přičemž časová potřeba k ručnímu vyřízení požadavků k 73 subjektům zde činila 18,75 hodiny a zaměstnankyně žalobce tak musela činit v přesčasových hodinách.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě a replika žalobce

7. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že žalobce byl vyzván k poskytnutí údajů a doložení listin dle § 57 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 93 odst. 4 daňového řádu jako osoba poskytující plnění, které je předmětem daně. Z procesního hlediska se žalobce nacházel v postavení třetí osoby, o tom není mezi žalobcem a žalovaným sporu. Žalovaný konstatuje, že obecná právní úprava nákladů daňového řízení je obsažena v § 107 daňového řádu. Žalobce k § 107 odst. 2 uvedl citaci z komentáře k daňovému řádu, přičemž žalovaný závěry v něm uvedené nerozporuje. Za stěžejní však považuje skutečnost, že žalobce byl vyzván k poskytnutí údajů a doložení listin jako osoba poskytující plnění, jež je předmětem daně dle § 57 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 93 odst. 4 daňového řádu, přičemž v souladu s § 58 odst. 1 jsou orgány veřejné moci a osoby uvedené v § 57 daňového řádu povinny poskytnout požadované informace bezúplatně. Právní úprava § 58 odst. 1 daňového řádu je podle názoru žalovaného speciální vůči obecné právní úpravě nároku na náhradu nákladů řízení obsažené v § 107 odst. 2 daňového řádu. Žalovaný se proto správně zabýval touto speciální právní úpravou, a nikoli § 107 odst. 2, který nelze na daný případ aplikovat. Co se týče vydání výzvy, žalovaný odkázal na body 21 – 22 napadeného rozhodnutí, v nichž se podrobně zabýval tím, zda byly v daném případě naplněny zákonné podmínky. K námitce nedostatečného vypořádání se s odvolacími námitkami žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl, s jakými odvolacími námitkami se žalovaný nevypořádal. Proto žalovaný pouze obecně uvedl, že se v napadeném rozhodnutí vypořádal se všemi odvolacími námitkami, a napadené rozhodnutí je tak plně přezkoumatelné. Pokud žalobce namítal, že se nejedná o jediný případ rozsáhlých požadavků správce daně, žalovaný uvedl, že předmětem soudního řízení je přezkum napadeného rozhodnutí žalovaného, přičemž výsledek jiného řízení nemá s projednávaným řízením žádnou souvislost.
8. Žalovaný má za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a žalobcem vznesené námitky nejsou důvodné. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

9. V reakci na vyjádření žalovaného byla soudu doručena replika žalobce, v níž žalobce v zásadě setrval na argumentaci vyjádřené v žalobě. K tomu uvedl, že již v odvolání k argumentaci správce daně, že požadavek na informace byl „*nezbytným pro správu daní, a to v rámci daňového řízení vedeného u společnosti EURO PELLETS s.r.o.*“ namítal, že tato argumentace není ani přesvědčivá, ani přezkoumatelná. Žalobce v odvolání rovněž namítal, že správce daně se nevypořádal s tím, nakolik byl požadavek na poskytnutí informací a listin v souladu se základní zásadou správy daní přiměřený. Žalovaný se s těmito námitkami zabýval, ale podle názoru žalobce tak učinil nedostatečně. Žalovaný se podle žalobce nevypořádal se zásadou přiměřenosti. Žalovaný vůbec nekonkretizoval tvrzení společnosti EURO PELLETS s.r.o., které mělo být požadovanými údaji a listinami ověřeno. Žalobce trvá na svém přesvědčení, že argumentace žalovaného je pouze jeho tvrzením, je obecná a nepřezkoumatelná. K argumentaci žalovaného, že další případ nemá souvislost s věcí vedenou v tomto soudním řízení, žalobce připustil, že nemá přímou věcnou souvislost, ale souvisí obecně. Žalobce tím dokládá, že žalovaný nepřiměřeně využívá svého postavení při vyhledávací činnosti, přičemž nepostupuje podle základních zásad správy daní, konkrétně podle § 5 odst. 3 daňového řádu a podle § 7 odst. 2 věty první daňového řádu.

IV. Posouzení věci soudem

10. Zdejší soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí správce daně včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
11. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým správce daně žalobci nepřiznal nárok na náhradu řízení podle § 107 odst. 2 daňového řádu.
12. Předně soud nepřisvědčil námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí z důvodu nedostatečného vypořádání odvolacích námitek. Žalobce namítal, že žalovaný se řádně nevypořádal s tím, nakolik byl požadavek na poskytnutí informací a listin v souladu se základní zásadou správy daní přiměřený.
13. Soud připouští, že podle § 116 odst. 2 daňového řádu je odvolací orgán povinen vypořádat se v odůvodnění rozhodnutí se všemi námitkami odvolatele, a že tento požadavek je předpokladem přezkoumatelnosti rozhodnutí o odvolání. Má-li být odvolatel přesvědčen o správnosti rozhodnutí o odvolání, musí mít možnost z něj zjistit, že se odvolací orgán zabýval všemi jeho námitkami, a jaké závěry o nich učinil. Z odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 2. 1993, č. j. 6 A 48/92-23, dostupný např. v systému ASPI pod ASPI ID: JUD4735CZ). Soud však dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí požadavky přezkoumatelnosti splnilo.
14. V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce mimo jiné namítal, že argumentace správce daně není přesvědčivá, neboť tento pouze uvedl, že požadavek na informace byl „*nezbytným pro správu daní, a to v rámci daňového řízení vedeného u společnosti EURO PELLETS s.r.o.*“, ale tento subjektivní názor ničím nezdůvodnil. Žalobce rovněž namítal,

že správce daně uvedl, že je oprávněn „poskytnutí údajů a listin žádat jen, nelze-li je získat z úřední evidence, či nelze-li je získat od jiného orgánu veřejné moci“, ani toto tvrzení však nijak neodůvodnil. Správce daně se podle žalobce nevypořádal s tím, nakolik byl požadavek na poskytnutí informací a listin v souladu se základní zásadou správy daní přiměřený.

15. Z obsahu napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný na obě citované odvolací námitky týkající se přiměřenosti požadavku na poskytnutí informací reagoval, konkrétně v bodě 22 napadeného rozhodnutí. K tvrzení, že si správce daně nemohl požadované informace obstarat z úřední evidence ani od jiného orgánu veřejné moci, žalovaný uvedl, že tato skutečnost je zřejmá z charakteru požadovaných údajů a listin. Uvedl, že údaje a listiny týkající se obchodní spolupráce žalobce a obchodní společnosti EURO PELLETS s.r.o. se nachází pouze v dispozici žalobce, správce daně si proto tyto údaje a listiny nemohl opatřit ani z vlastní úřední evidence, ani od jiného orgánu veřejné moci. Takové zdůvodnění považuje soud za logické a zcela dostačující.
16. Rovněž k otázce, zda požadavek na informace byl nezbytný pro správu daní, se žalovaný relativně podrobně vyjádřil. Uvedl, že v daném případě bylo správcem daně z úřední činnosti známo, že mezi žalobcem a společností EURO PELLETS s.r.o. probíhala v roce 2013 obchodní spolupráce. Správce daně proto vydal výzvu za účelem ověření tvrzení společnosti EURO PELLETS s.r.o. v probíhajícím daňovém řízení, přičemž ve výzvě řádně konkretizoval, jaké údaje požaduje sdělit a jaké listiny doložit. Odvolací orgán neshledal, že by správce daně při vydání výzvy postupoval v rozporu s § 5 odst. 3 daňového řádu, podle něhož správce daně šetří práva a právem chráněné zájmy osob zúčastněných na správě daní a při vyžadování plnění jejich povinností používá jen takové prostředky, které je co nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní. Žalovaný se tedy se zásadou přiměřenosti zabýval a toto zdůvodnění považuje soud za dostatečné. Z výzvy k poskytnutí údajů a vydání listin i z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že požadované údaje a listiny mají sloužit k ověření tvrzení daňového subjektu EURO PELLETS s.r.o. týkajících se obchodní spolupráce se žalobcem v období roku 2013, neobstojí proto ani námitka, že žalovaný nekonkretizoval tvrzení, které mělo být pomocí požadovaných údajů a listin ověřeno.
17. Pokud žalobce odkazoval na další rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu o nepřiznání nároku na náhradu nákladů řízení, soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že předmětem tohoto soudního řízení je toliko přezkum žalobou napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí vydané v jiném řízení nemůže být pro účely tohoto soudního přezkumu jakkoli relevantní, a to ani v obecné rovině. Pro úplnost lze doplnit, že zákonnost rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2017, č. j. 38325/17/5100-41454-711974, na něž žalobce odkazuje, je předmětem řízení o žalobě vedeného u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 31 Af 49/2017.
18. Jádrem sporu mezi žalobcem a žalovaným spočívá v tom, zda žalobci za poskytnutí údajů a listin vznikl nárok na přiznání náhrady nákladů ve výši 5 249 Kč. Správní orgány vycházely z toho, že žalobce byl vyzván k poskytnutí údajů a předložení listin podle § 57 odst. 1 písm. b), ve spojení s § 93 odst. 4 daňového řádu, přičemž podle § 58 daňového řádu mají osoby poskytující plnění, které je předmětem daně, povinnost poskytnout údaje a listiny bezúplatně, a to v rozsahu nezbytném pro správu daní. Žalovaný tak má za to, že správce daně postupoval v souladu se zákonem, pokud žalobci nárok na náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalobce je naproti tomu tohoto názoru, že mu bylo upřeno právo na

náhradu nákladů řízení vyplývající z § 107 odst. 2 daňového řádu. Z daného ustanovení lze dovodit, že se dotýká práv třetí osoby, přičemž správce daně žalobci přisvědčil, že se při poskytování informací v pozici třetí osoby podle § 22 daňového řádu nacházel.

19. Soud ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že na daný případ § 107 odst. 2 daňového řádu vztáhnout nelze.
20. Podle § 107 odst. 2 daňového řádu pokud se na výzvu správce daně zúčastní řízení třetí osoba, náleží jí náhrada účelně vynaložených hotových výdajů a ušlého výdělku, nestanoví-li jiný právní předpis jinak; to platí i pro náklady vzniklé při vyhledávací činnosti.
21. Podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu mají osoby, které poskytují plnění, které je předmětem daně, povinnost poskytnout údaje na základě vyžádání správce daně.
22. Podle § 58 odst. 1 daňového řádu jsou orgány veřejné moci a osoby uvedené v § 57 a § 57a povinny poskytnout bezúplatně na vyžádání správce daně stanovené údaje nebo dokumenty, a to v rozsahu nezbytném pro správu daní.
23. Podle § 93 odst. 4 daňového řádu orgány veřejné moci a osoby, které mají listiny a další věci nezbytné pro správu daní, které mohou být důkazním prostředkem při správě daní, jsou povinny za podmínek podle § 58 na vyžádání správce daně listiny nebo jejich kopie a jiné věci vydat nebo zapůjčit k ohledání; ustanovení § 96 odst. 3 se použije obdobně.
24. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce byl v daném případě vyzván k poskytnutí údajů a doložení listin podle § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu (jako osoba poskytující plnění, které je předmětem daně), ve spojení s § 93 odst. 4 daňového řádu. Z procesního hlediska se žalobce nacházel v postavení třetí osoby ve smyslu § 22 daňového řádu, což není mezi stranami sporné.
25. Žalobci lze přisvědčit v tom, že obecná úprava nákladů daňového řízení je obsažena v § 107 daňového řádu, přičemž podle odst. 2 tohoto ustanovení má třetí osoba, jež se na výzvu správce daně zúčastní řízení, nebo poskytne součinnost v rámci vyhledávací činnosti správce daně, nárok na náhradu účelně vynaložených hotových výdajů a ušlého výdělku. Za podstatné však soud považuje, že žalobce byl vyzván k poskytnutí údajů a doložení listin jako osoba poskytující plnění, jež je předmětem daně [§ 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu], přičemž osoby uvedené v § 57 daňového řádu jsou povinny poskytnout požadované informace bezúplatně. Soud má ve shodě se žalovaným za to, že právní úprava uvedená v § 58 odst. 1 daňového řádu [ve spojení s § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu] je speciální vůči obecné právní úpravě nároku na náhradu nákladů řízení obsažené v § 107 odst. 2 daňového řádu. Znění § 58 odst. 1 daňového řádu výslovně vylučuje, aby osobě uvedené v § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu byla přiznána kompenzace za poskytnutou součinnost. Přitom je třeba respektovat limity spočívající v tom, že se jedná o údaje nebo dokumenty jsoucí v rozsahu nezbytném pro správu daní (§ 58 odst. 1 *in fine* daňového řádu), a že tyto údaje nebo dokumenty nelze získat z úřední evidence, kterou správce daně sám vede, popř. je nelze získat od jiného orgánu veřejné moci (§ 58 odst. 3 daňového řádu).
26. Na uvedeném závěru nemohou nic změnit ani závěry uvedené v žalobcem citovaném komentáři k § 107 daňového řádu (*Baxa, J., Dráb, O., Kaniová, L., Lavický, P., Schillerová, A., Šimek, K., Žiškova, M.* Daňový řád. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011). Jak vyplývá z obsahu komentáře k celému § 107 odst. 2 daňovému řádu, citované

ustanovení podle autorů dopadá především na osoby předvolané správcem daně podle § 100 odst. 1 daňového řádu, typicky na svědky předvolané k výsledku. Pokud je v další části komentáře uvedeno, že správce daně je povinen hradit rovněž náklady vzniklé třetím osobám při vyhledávací činnosti, výslovně se zde hovoří o nákladech vzniklých při podání vysvětlení, místním šetření či daňové kontrole. V nyní projednávané věci však o podání vysvětlení, místní šetření ani daňovou kontrolu nešlo. Argumentace autorů komentáře (*„je-li prováděno místní šetření nebo daňová kontrola, je sice povinností daňového subjektu a dalších osob poskytnout správci daně všechny přiměřené prostředky a potřebnou součinnost, ale to neznamena, že ponese náklady s tím spojené, zejména vyžaduje-li správce daně pořízení kopií rozsáhlých dokumentů, zapůjčení dokladů a jiných věcí nebo odebrání vzorků apod. I zde by měl nést náklady správce daně.“*) proto není na projednávaný případ přílehavá. Při místním šetření nebo při daňové kontrole jsou dotčené osoby povinny poskytnout potřebnou součinnost, zákon však nestanoví, že by tak měly učinit bezúplatně. V těchto případech třetím osobám nepochybně náhrada nákladů řízení podle § 107 odst. 2 daňového řádu náleží.

27. V daném případě se nicméně jednalo o jinou situaci. Žalobce sice byl k poskytnutí údajů a listin vyzván v rámci vyhledávací činnosti, současně však byl vyzván jako osoba uvedená v § 57 odst. 1 písm. b) daňového řádu, přičemž tyto osoby jsou podle § 58 odst. 1 daňového řádu povinny poskytovat požadované údaje a listiny bezúplatně. Jak vyplývá z důvodové zprávy k daňovému řádu i z komentářové literatury k danému ustanovení (*Matyášová, L., Grossová, M. E. Daňový řád. Komentář. Praha: Nakladatelství Leges, 2015*), bezplatnost poskytování údajů odráží veřejný zájem společnosti na tom, aby byly vybírány daně. Účelem § 57 ve spojení s § 58 odst. 1 daňového řádu je poskytnout správci daně údaje, které jsou podstatné a významné pro správné zjištění a stanovení daňové povinnosti jednotlivých daňových subjektů.
28. Povinnost osob poskytujících plnění, které je předmětem daně, poskytovat bezplatně informace správci daně, pochopitelně není bezbřehá. I v těchto případech se uplatní jedna ze základních zásad správy daní, že správce daně povinnost postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady (§ 7 odst. 2 daňového řádu). Při vyžadování údajů od jiných orgánů či osob je nutné respektovat zásadu přiměřenosti, podle níž bude možné údaje vyžadovat pouze v případě, že neexistuje jiná možnost, jak je opatřit. Přednostně musí být informace získávány z vlastních zdrojů, popř. od orgánů veřejné moci, a až v případě, že takový postup není možný, neboť žádanými informacemi tyto orgány nedisponují, lze je požadovat po soukromých osobách. Správce daně přitom nemůže vyžadovat jakékoli informace, ale je vždy limitován jejich potřebou a nezbytností pro správu daní (pro správné stanovení daně). Mezi rozsahem vyžadovaných informací správcem daně a možnostmi jejich reálného využití pro účely správy daně vždy musí existovat přijatelná proporcionalita (viz také výše k mezím vyplývajícím z § 58 odst. 1 a 3 daňového řádu).
29. Soud nemá pochybnosti o tom, že v daném případě byla jak podmínka potřeby a nezbytnosti informací pro správu daní, tak podmínka objektivní nemožnosti získat požadované informace z jiných zdrojů, splněna. Žalobce ostatně v tomto směru nic věcně nenamítal (s výjimkou namítané nepřezkoumatelnosti, tuto však soud neshledal). Správce daně si požadované údaje s ohledem na jejich charakter nemohl obstarat z jiných zdrojů než od přímo od žalobce. Co se týče rozsahu, po žalobci byly požadovány údaje a listiny týkající se obchodní spolupráce s jedním daňovým subjektem za období jednoho roku, přičemž není důvod pochybovat o reálné využitelnosti požadovaných údajů a listin pro

stanovení daně. Předmětem tohoto řízení přitom také nebyla hypotetická otázka, zda by náhradu nákladů nemohla spravedlivě požadovat osoba, po níž by správce daně vyžadoval údaje nebo dokumenty, které spadají pod meze stanovené § 58 odst. 1 a 3 daňového řádu, avšak svým (vzhledem např. k poměrům dotčené osoby) excesivním rozsahem by představovaly neúměrné zatížení dané osoby.

30. Ze všech uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že žalobce byl osobou, která byla podle § 58 odst. 1 daňového řádu povinna poskytnout údaje a doložit listiny bezúplatně, a proto neměla nárok na náhradu nákladů řízení podle § 107 odst. 2 daňového řádu. Správce daně ani žalovaný proto nepochybili, pokud žalobci nárok na náhradu nákladů řízení nepřiznali.

V. Závěr a náklady řízení

31. Na základě výše uvedeného soud žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
32. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, pročež mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 25. října 2019

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu